

ONTWERP VAN DECREET OVER HET GEBOUWEN- EN HET ADRESSENREGISTER

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet creëert een nieuw, samenhangend juridisch kader voor het gebouwenregister en het adressenregister (samen: het gebouwen- en adressenregister of 'GRAR') en heft het bestaande CRAB-decreet op. Het doel is om beide registers te verankeren als geografische gegevensbronnen voor gebouw- en adresgegevens in het Vlaamse Gewest, zodat overheden, burgers en organisaties kunnen steunen op correcte, volledige en actuele basisinformatie en zodat gegevens efficiënt kunnen worden hergebruikt.

Het ontwerp verduidelijkt welke gegevens in beide registers worden opgenomen, hoe die gegevens volgens worden aangemaakt, bijgehouden en uitgewisseld, en welke rollen en verantwoordelijkheden daarbij gelden. De door de Vlaamse Regering aan te wijzen entiteit, bevoegd voor de facilitering van de digitalisering bij de instanties, wordt belast met het beheer en de coördinatie van de gegevensbronnen. Het decreet bevestigt daarnaast de rol van de gemeenten als belangrijkste initiator voor het vaststellen en meedelen van kerngegevens over adressen, straatnamen, gebouwen en gebouweenheden op hun grondgebied. Het ontwerp regelt verder de toegang tot en het gebruik van de gegevens binnen het kader van GDI-Vlaanderen, bevestigt dat adres- en gebouwgegevens op zichzelf geen persoonsgegevens zijn maar dat dit kan wijzigen bij koppeling met andere gegevens, en voorziet een handhavingskader om de tijdige en correcte bijhouding door initiatoren te waarborgen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Op 1 juni 2011 trad het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand, afgekort het 'CRAB-decreet' in werking. Dit decreet werd opgesteld tegen de achtergrond van een bredere e-governmentstrategie waarin efficiënte gegevensuitwisseling centraal stond, en droeg bij aan de ambities van de Vlaamse overheid om een meer efficiënte en effectieve dienstverlening en (handhaving van de) beleidsuitvoering te ontwikkelen. Via het CRAB-decreet werd immers één authentieke geografische gegevensbron voor adressen opgericht die naast het Groot-schalig Referentie Bestand (GRB) voor kaart- en gebouwgegevens zou functioneren. Deze gegevensbron werd het Centraal Referentieadressenbestand, afgekort CRAB, genoemd.

Ten tijde van de totstandkoming van het CRAB-decreet bestonden al federale authentieke registraties voor o.a. personen (Rijksregister), bedrijven (KBO) en percelen (Kadaster/AAPD). Echter, een uniform en volledig adressenbestand ontbrak. Adresgegevens werden versnipperd beheerd door verschillende instanties, hanteerden uiteenlopende definities, en bevatten niet steeds geo-coördinaten of complete adressenlijsten. Hierdoor konden databanken moeilijk

gekoppeld worden en moesten overheid en burgers vaak onnodig informatie uitwisselen. Het CRAB werd dan ook opgericht als antwoord op deze driedelige 'adresproblematiek':

- 1° er was geen gemeenschappelijke definitie en codering voor adressen. Wanneer het op adressen aankomt sprak iedereen een eigen taal, ingegeven vanuit een specifieke invalshoek (verblijfsadres van een natuurlijk persoon, liggingsadres van een perceel, postadres enzovoort);
- 2° adressen werden veelal opgeslagen zonder bijkomende informatie over hun exacte geografische ligging (xy-coördinaat);
- 3° er bestond geen volledig adressenbestand. Iedere overheidsinstantie registreerde slechts die adressen die ze nodig had voor het uitvoeren van een specifieke taak (bijvoorbeeld inschrijving van personen, registratie van percelen, registratie van bedrijven enzovoort).

Het oplossen van bovenstaande problematiek was essentieel om te komen tot een coherent en betrouwbaar gegevensbeheer binnen de overheid. Het adres neemt immers een centrale plaats in binnen de gegevenshuishouding van de overheid, aangezien voor een groot deel van de gegevens die de overheid bijhoudt (gegevens over personen, vergunningen, woningen, zorgvoorzieningen, enz.) ook het overeenkomstige adres mee wordt opgeslagen. Door één centraal adressenbestand – met gemeenschappelijke adresstandaard – op te richten werd het mogelijk om al deze 'adresgerelateerde gegevens' onderling te koppelen op basis van het gemeenschappelijke adres. Door adressen in één centrale gegevensbron te registreren werd bovendien volop ingezet op een efficiënte en geïntegreerde overheidsdienstverlening, volgens het principe van eenmalige registratie en maximaal hergebruik. Hierdoor moesten burgers niet meer herhaaldelijk dezelfde info aan verschillende overheidsdiensten aanleveren, terwijl deze overheidsdiensten wel over de informatie kunnen beschikken die zij nodig hebben voor het verschaffen van hun dienstverlening.

Het CRAB werd niet alleen een gegevensbron met daarin huisnummers en straatnamen, opgesteld conform een geharmoniseerde adresdefinitie, maar ook de geografische positie van deze adressen werd erin opgeslagen door middel van een xy-coördinaat. Het mee opslaan van deze adresposities bood enorme mogelijkheden naar een efficiëntere en meer geïntegreerde beleidsvoering toe. Door het mee opslaan van adresposities konden niet alleen de adressen op zich, maar ook de hierboven vermelde 'adresgerelateerde gegevens' in kaart worden gebracht, en geografisch worden bevraagd. Om te zorgen dat het CRAB een actueel en compleet overzicht bevatte van alle adressen in Vlaanderen werden de Vlaamse gemeenten aangeduid als 'initiator' voor deze adressen, en de adrescomponenten straatnaam, huisnummer en busnummer. Als initiator waren zij eindverantwoordelijke voor de levensloop van deze adressen, en adrescomponenten, en werkten ze mee aan de aanmaak en bijhouding van het CRAB.

2. Sinds de introductie van het CRAB-decreet in 2011 was er veel veranderd. Na meer dan 10 jaar dienst was het CRAB technisch verouderd en toe aan een grondige update (de originele basisarchitectuur dateerde al van 2002). Zo was de datastructuur gedateerd, en werd het onderhoud te complex. Daarom werd gelijktijdig met de ontwikkeling van het gebouwenregister (zie hieronder) de opportuniteit gegrepen om ook het CRAB te vernieuwen, en af te stemmen op de

architectuur van de overige Vlaamse 'basisregisters'. Als gevolg daarvan werd in 2017 een eerste versie van het adressenregister gelanceerd. In 2023 werd het 'CRAB' definitief vervangen door het 'adressenregister'.

3. Om haar dienstverlening en beleidsuitvoering nog meer te verbeteren zette de Vlaamse overheid, naast de oprichting en doorontwikkeling van het 'CRAB', verder in op de uitbouw van een geïntegreerd stelsel van authentieke (geografische) gegevensbronnen. Zes referentieobjecten traden daarbij steeds op de voorgrond: personen, bedrijven, percelen, gebouwen, adressen en de kaart. Voor de referentieobjecten "kaart" en "adressen" was al volop gewerkt aan een gebiedsdekkende authentieke registratie met het CRAB en het GRB, welke nauw met elkaar verweven zijn. Voor het referentieobject 'gebouwen' werd vanaf 2015 aan het 'gebouwenregister' gewerkt. Het gebouwenregister is, net zoals het adressenregister, een centrale gegevensbron en verzamelt informatie over alle gebouwen op het Vlaamse grondgebied in één register. Het biedt daarbij een unieke identificatie en levensloop aan voor gebouwen en gebouweenheden (zoals woningen en winkels). Dit vereenvoudigt de uitwisseling van (gebouwgerelateerde) informatie tussen verschillende instanties en vormt een stabielere koppelvlaak dan adressen. Het Gebouwenregister is daarbij sterk verweven met het Adressenregister. Het Gebouwenregister verzamelt informatie over alle gebouwen op het Vlaamse grondgebied in één register en biedt een unieke identificatie en levensloop aan voor gebouwen en gebouweenheden. Het Adressenregister voorziet op haar beurt de adresseerbare objecten in het Gebouwenregister van adressen. Toegang tot het ene register werd daarbij meteen gelinkt aan toegang tot het andere register. In de praktijk wordt dan ook vaak gesproken van het "gebouwen- en adressenregister" (samen ook wel "het GRAR" genoemd).

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

4. Meer dan twintig jaar na de totstandkoming van het Centraal Referentieadressenbestand (CRAB), 9 jaar na de eerste lancering van het gebouwenregister, moet worden vastgesteld dat de decretale verankering ervan door middel van het CRAB-decreet niet langer volstaat om de werking van het deze registers op juridisch sluitende wijze te onderbouwen.

5. Vooreerst hebben de verdere doorontwikkeling van het CRAB en de geleidelijke omvorming ervan tot het adressenregister ertoe geleid dat het CRAB-decreet niet langer overeenstemt met de realiteit. Niet alleen zijn de gehanteerde definities en het bestaande begrippenkader achterhaald, onder meer doordat 'het Centraal Referentieadressenbestand' in de praktijk vervangen werd door het adressenregister, ook inhoudelijk sluit het decreet niet langer aan bij de huidige werking en noden. Zo bevat het CRAB-decreet géén duidelijk overzicht van de gegevens die in het adressenregister geregistreerd worden, is de afbakening van adresseerbare objecten verouderd, en gaat het decreet nog uit van een verouderde aanpak voor de aanmaak, bijhouding en beheer van het register.

6. Daarnaast ontbreekt binnen het bestaande juridische kader een decretale grondslag voor het aanmaken, het in stand houden, en het ter beschikking stellen

van een gebouwenregister. Daardoor is er vandaag de dag onvoldoende juridische duidelijkheid over a) de gegevens die worden opgenomen in het gebouwenregister; b) de manier waarop informatie over gebouwen en gebouweenheden in het gebouwenregister wordt geregistreerd; c) de rollen en verantwoordelijkheden van de entiteiten die betrokken zijn bij de aanmaak, instandhouding, terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang, en het gebruik van de gegevens die in dit register geregistreerd worden; en d) de manier waarop gegevens uit dit gebouwenregister gedeeld en gepubliceerd worden.

Het creëren van een duidelijk en coherent regelgevend kader dat, naar analogie met het adressenregister, op ondubbelzinnige wijze de verantwoordelijkheden, rechten en plichten vastlegt van de instanties die bij het gebouwenregister zijn betrokken, vormt dan ook een noodzakelijke voorwaarde voor de verdere ontwikkeling van een kwaliteitsvol gebouwenregister. Een dergelijk kader moet het mogelijk maken dat het gebouwenregister, samen met het geactualiseerde adressenregister, functioneert als onderdeel van een geïntegreerd stelsel van authentieke geografische gegevensbronnen voor gebouwen, gebouweenheden en adressen in het Vlaamse Gewest.

7. Een performant adressen- en gebouwenregister kan slechts worden gerealiseerd indien de daarin opgenomen gegevens correct, volledig en actueel worden gehouden. In dat verband is de medewerking van de gemeenten, als belangrijkste initiators van adres- en gebouwgegevens, van essentieel belang. Zij zijn binnen hun grondgebied verantwoordelijk voor de actieve deelname aan de aanmaak en de voortdurende bijhouding van zowel het gebouwenregister als het adressenregister. Om te waarborgen dat de benodigde gegevens tijdig en volledig worden aangeleverd, en om structurele tekortkomingen in de gegevenskwaliteit te voorkomen, dringt zich tevens de voorziening van een passend handhavingskader op. Dit handhavingskader beoogt in hoofdzaak een preventieve werking, door de gemeenten maximaal aan te zetten tot het naleven van de verplichtingen die op hen rusten in hun hoedanigheid van initiator.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

7. Gelet op het bovenstaande is er nood aan een verdere verduidelijking en versterking van het juridisch kader voor zowel het adressenregister als het gebouwenregister. Rekening houdend met de nauwe inhoudelijke en procesmatige verwevenheid tussen beide registers, is het daarbij aangewezen te voorzien in één gezamenlijke decretale grondslag die het CRAB-decreet vervangt. Daarbij wordt, waar mogelijk, verder gebouwd op de principes die reeds waren opgenomen in het CRAB-decreet.

Deze decretale verankering is nodig met het oog op het optimaliseren van de kwaliteit van het gebouwen- en het adressenregister, om een juridisch, technisch en organisatorisch kader te bieden voor een structurele samenwerking tussen de beheerder van het gebouwen- en het adressenregister en de gemeenten (aangeduid als initiator voor het vaststellen en toekennen van de belangrijkste adrescomponenten), met het oog op een veralgemeend gebruik het gebouwen- en het adressenregister als authentieke geografische gegevensbronnen voor adressen, gebouwen en gebouweenheden in het Vlaamse Gewest. Het voorliggend voorontwerp van decreet zet daarbij in op:

- Een uitbreiding van het toepassingsgebied: waar het CRAB-decreet uitsluitend een juridische basis voorzag voor het Centraal Referentieadressenbestand, later het adressenregister, vormt het huidige ontwerp van decreet daarnaast ook een rechtsgrond voor het gebouwenregister. Daarbij worden de principes die van toepassing waren op het adressenregister (vb. gegevensbeheer door gemeenten, verplicht gebruik voor deelnemers aan VDI-Vlaanderen, enz.) zoveel als mogelijk overgezet op het gebouwenregister.
- Een uitwerking en verduidelijking van bestaande principes: het ontwerp van decreet creëert een meer robuuste decretale basis door te voorzien in een duidelijkere omschrijving van de gegevens die worden opgenomen in het gebouwen- en het adressenregister, de manier waarop informatie in de registers worden geregistreerd, de rollen en verantwoordelijkheden van de entiteiten die betrokken zijn bij de aanmaak, instandhouding, terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang, en het gebruik van de gegevens die in deze registers geregistreerd worden, en de manier waarop gegevens uit deze registers gedeeld en gepubliceerd worden
- Bijgewerkte definities en terminologie: De terminologie uit het CRAB-decreet was verouderd. Zo werd op verschillende plaatsen nog verwezen naar het "Centraal Referentieadressenbestand" terwijl dit reeds enkele jaren vervangen werd door het adressenregister. Ook andere begrippen moesten worden geactualiseerd, zo waren de verwijzingen naar adresseerbare objecten en authentieke geografische gegevensbronnen niet langer actueel. Daarnaast vereiste de introductie van het gebouwenregister ook een reeks nieuwe definities, o.a. voor gebouwen en gebouweenheden.
- Verduidelijking van het kader inzake verwerking van persoonsgegevens: het ontwerp van decreet verduidelijkt dat adres- en gebouwgegevens op zichzelf beschouwd géén persoonsgegevens uitmaken, en legt duidelijke principes vast voor de situatie waar deze gegevens later gekoppeld worden aan geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen.
- Toevoeging van een uitgewerkt handhavingskader: Om te verzekeren dat de vereiste gegevens volledig en tijdig worden aangeleverd en om blijvende kwaliteitsproblemen in de gegevens te vermijden, is het noodzakelijk te voorzien in een adequaat handhavingskader. Dit kader heeft voornamelijk een preventief karakter en is erop gericht de gemeenten maximaal te stimuleren tot het naleven van de verplichtingen die voor hen voortvloeien uit hun rol als initiator.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact

8. Dit ontwerp van decreet zal bijdragen aan een robuuster juridisch kader dat de werking van het gebouwen- en het adressenregister ondersteunt.

Voor dit ontwerp van decreet werd geen JokER gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op kinderen- en jongeren.

Voor dit ontwerp van decreet werd geen armoedetoets gemaakt omdat de inhoud ervan geen specifieke impact heeft op mensen die in armoede leven.

Impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel

9. Het voorliggend ontwerp van decreet heeft geen impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel.

Budgettaire impact

10. Het voorliggende ontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

11. Dit ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale of provinciale besturen, of op Brussel.

Implementatie

12. Dit ontwerp van decreet wordt nog verder uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit, dat nadere regels zal bevatten met betrekking tot de gebouwen- en adressenregisterspecificaties, de manier waarop de gemeenten hun opdrachten als initiator moeten uitvoeren, en de wijze van handhaving. Het decreet zal in werking treden op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum.

C. Totstandkomingsprocedure

Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

13. De Vlaamse Toezichtcommissie gaf advies nr. ... van ..., bezorgd op

Advies Raad van State

14. De Raad van State gaf advies nr. ... van ..., bezorgd op

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Gelet op het feit dat het gebouwenregister en het adressenregister als beleidsondersteunende gegevensbronnen worden aangewend voor aangelegenheden die zowel kaderen binnen de gewestelijke bevoegdheid als binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, regelt het voorliggend ontwerp van decreet een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

Artikel 2 introduceert een aantal definities van begrippen die verder in het decreet of bij de uitwerking ervan worden gebruikt. Deze definities bouwen verder op de definities van het CRAB-decreet, maar met een aantal belangrijke wijzigingen.

Zo introduceert punt 1° een nieuwe definitie voor het begrip adres, als zijnde de identificatie van een adresseerbaar object met adrescomponenten zoals een gemeentenaam, een postcode, een straatnaam, een huisnummer en een busnummer. Deze definitie is licht verschillend van de definitie uit het CRAB-decreet, waar geen melding werd gemaakt van de adrescomponent postcode, en men het ondertussen verouderde begrip 'subadres' nog gebruikte.

Gelet op de toevoeging van het gebouwenregister wordt in punt 8° een definitie van gebouw opgenomen. Deze definitie is gebaseerd op de definitie uit het GRB, en verwijst naar de minimale kenmerken die een gebouw moet bevatten om als gebouw opgenomen te worden in het gebouwenregister. Het gaat daarbij om elke structuur die op blijvende wijze op een terrein opgetrokken of gebouwd wordt, en dat dient of bestemd is om mensen, dieren en voorwerpen onder te brengen, ofwel om economische goederen te vervaardigen of diensten te verstrekken. Aangezien het gebouwenregister niet enkel gegevens over gebouwen, maar ook over gebouweenheden registreert, wordt in punt 9° het begrip gebouweenheid gedefinieerd als zijnde de kleinste eenheid binnen een gebouw die geschikt is voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden en die ontsloten wordt via een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf, of een gedeelde circulatieruimte, of het gemeenschappelijk deel van twee of meer andere gebouweenheden.

Ook de definitie van initiator in punt 14° werd uitgebreid t.a.v. de definitie uit het CRAB-decreet. Aangezien er nu ook initiatoren zullen worden aangeduid voor andere gegevens dan adressen en adrescomponenten, is ervoor gekozen om te werken met een open categorie als zijnde alle instanties of derde partijen die door of krachtens dit decreet, of een andere wettelijke of decretale bepaling, de exclusieve eindverantwoordelijkheid hebben gekregen over een of meer van de gegevens uit het gebouwen- of het adressenregister. Het gaat daarbij niet enkel over initiators van specifieke adrescomponenten, maar ook van andere gegevens die worden opgenomen in het gebouwen- en het adressenregister. Zo is Bpost de initiator voor de postcode, wat een attribuut is van de adrescomponent gemeentenaam.

Punt 16° voegt een nieuw concept toe, met name een 'ligplaats'. Dit zijn door de waterwegbeheerder en de gemeente afgebakende plaatsen op het water binnen hun grondgebied waar een vaartuig kan worden afgemeerd dat bestemd is voor bewoning of waarvoor een adres noodzakelijk is. Ook voor dit type van adresseerbaar object zullen adressen worden opgenomen in het adressenregister. In dezelfde geest werd in punt 19° een definitie toegevoegd voor het nieuwe adresseerbaar object 'standplaats' als zijnde een door de gemeente afgebakende plaats op het grondgebied waar een mobiel object kan worden geplaatst dat bestemd is voor bewoning of waarvoor een adres noodzakelijk is.

Artikel 3

In uitvoering van dit artikel krijgt de entiteit de opdracht om het gebouwen- en het adressenregister te beheren. Deze registers zullen functioneren als dé geografische gegevensbronnen voor gegevens over gebouwen, gebouweenheden, en adressen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest.

Het tweede lid voorziet daarbij specifiek dat de entiteit zal instaan voor de coördinatie van de aanmaak, de instandhouding, de terbeschikkingstelling, de veiligheid, de toegang en het gebruik van deze registers en de daarin opgenomen gegevens.

Artikel 4

In dit artikel worden de gemeenschappelijke doelstellingen van het gebouwen- en het adressenregister opgesomd.

Het gebouwen- en het adressenregister hebben in het bijzonder tot doel:

- 1° Een technisch en organisatorisch kader te bieden voor de gecoördineerde verwerking van adressen, gebouwen en gebouweenheden in het Vlaamse Gewest.

Net zoals het vroegere CRAB bestaat de essentie van het gebouwen- en het adressenregister uit het beheren van een centrale gegevensbron waarin respectievelijk (gegevens over) adressen, of gebouwen en gebouweenheden worden opgeslagen. Daarnaast omvatten beide registers ook een breder technisch en organisatorisch kader, dat bestaat uit enerzijds de technische specificaties voor de codering en uitwisseling van gegevens (de zogenaamde 'GRAR' specificaties), en anderzijds de organisatorische afspraken m.b.t. de bevoegdheids- en taakverdeling ten aanzien van de entiteit en de initiatoren.

- 2° Een samenwerking tot stand te brengen tussen alle initiators.

In de eerste plaats doelt deze bepaling op het tot stand brengen van een structurele samenwerking tussen de Vlaamse gemeenten als voornaamste initiators enerzijds, en de entiteit als beheerder van het gebouwen- en het adressenregister anderzijds. De scope van de samenwerking reikt echter verder dan deze tussen de Vlaamse gemeenten en de entiteit. Meer bepaald wordt het opzetten van een samenwerking tussen alle initiators van gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister beoogt. Zo treedt Bpost op als initiator voor de adrescomponent postcode en is de Algemene Directie Statistiek en Economische

Informatie (het vroegere NIS) initiator van de adrescomponent NIS-gemeentecode. Beide adrescomponenten worden eveneens opgenomen in het adressenregister.

De wijze waarop initiatoren en de entiteit samenwerken, en de onderlinge taakverdeling, is verder opgenomen in Hoofdstuk III van het ontwerp van decreet.

- 3° Ervoor te zorgen dat de adressen, gebouwen en gebouweenheden volgens overeengekomen specificaties worden verwerkt.

Om de kwaliteit van het gebouwen- en het adressenregister als geografische gegevensbron voor adressen, gebouwen en gebouweenheden in het Vlaams Gewest te verzekeren, is het noodzakelijk dat het opnemen, het beheren, het bijhouden en het uitwisselen van adrescomponenten, gebouwen en gebouweenheden gebeurt volgens overeengekomen technische bepalingen of specificaties. Deze specificaties zijn technische bepalingen over in het bijzonder het opnemen, bijhouden, beheren en mededelen van adressen en gegevens over gebouwen gebouweenheden.

Conform artikel 8 van het ontwerp is het aan de Vlaamse Regering om deze specificaties verder uit te werken, na het advies van het stuurorgaan.

- 4° Correcte informatie met betrekking tot adressen, gebouwen en gebouweenheden ter beschikking te stellen van deelnemers aan GDI-Vlaanderen, instanties die niet deelnemen aan GDI-Vlaanderen en derde partijen die de gegevens op rechtmatige wijze mogen verwerken met naleving van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

De uiteindelijke doestelling van het gebouwen- en het adressenregister is om te fungeren als een kwaliteitsvolle – in de betekenis van volledig, juist en actueel – gegevensbron die gebruikt kan worden door andere instanties en derde partijen die deze gegevens nodig hebben voor het uitvoeren van hun taken en opdrachten. De terbeschikkingstelling van de gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister is verder geregeld in Hoofdstuk IV van het ontwerp van decreet.

Hoewel adres- en bouwgegevens op zichzelf niet als persoonsgegevens moeten worden beschouwd (zie verder bij artikel 19) is het belangrijk dat bij de verdere verwerking van deze gegevens rekening wordt gehouden met de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens, bijvoorbeeld wanneer de afnemende instanties of derde partijen de gegevens koppelen aan geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen.

Als uitvoerend orgaan van het samenwerkingsverband GDI-Vlaanderen wordt de entiteit, in casu het agentschap Digitaal Vlaanderen, omwille van haar opgebouwde expertise inzake adressen, gebouwen en gebouweenheden, belast met de coördinatie van de aanmaak en de bijhouding, het beheer en de mededeling van het gebouwen- en het adressenregister.

De verschillende aspecten van de taken die de entiteit in kader van dit decreet opneemt, worden in artikel 13 nader omschreven.

Artikel 5

Dit artikel beschrijft de gegevens die in het gebouwenregister zullen worden opgenomen.

Het betreft in eerste instantie gegevens met betrekking tot twee soorten geografische objecten: gebouwen en gebouweenheden. Paragraaf 2 voorziet echter dat deze lijst van geografische objecten die worden opgenomen in het gebouwenregister in de toekomst kan worden uitgebreid door de Vlaamse Regering, die daarvoor eerst het advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, vermeld in artikel III.74 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, moet inwinnen. Door deze delegatie op te nemen moet het decreet niet telkens aangepast worden wanneer men bijkomende geografische objecten (bijvoorbeeld studentenkamers) wenst op te nemen in het gebouwenregister.

Het tweede lid van paragraaf 1 van dit artikel lijst op welke gegevens over de geografische objecten, vermeld in het eerste lid, kunnen worden opgenomen. Deze gegevens worden daarbij steeds opgenomen als een weergave van de realiteit, en niet noodzakelijk de reglementair vastgestelde toestand (die immers kan afwijken van de realiteit). Het gaat daarbij om een identifier om het geografische object uniek te identificeren, de geometrie van het geografische object, de status, levensloop en attributen van het geografisch object, de functie van het geografisch object, en voor wat betreft gebouweenheden, ook de beschrijving van de locatie van die gebouweenheid in een gebouw. Onder attributen wordt alle informatie verstaan die als eigenschap aan een gebouw of gebouweenheid gekoppeld kan worden, op voorwaarde dat het geen persoonsgebonden informatie uitmaakt. Voorbeelden zijn de locatie van een gebouweenheid binnen een gebouw, het perceelnummer van het perceel waar het gebouw gelegen is, enz. Het gaat steeds om basisinformatie die nodig is om de doelen van het register te bereiken, en die essentieel is voor dienstverlening door deelnemers aan GDI-Vlaanderen, en andere instanties.

Net zoals voor wat betreft de lijst van geografische objecten, vermeld in het eerste lid, kan ook de lijst van gegevens uit het tweede lid in de toekomst worden uitgebreid. Ook op deze uitbreiding is de procedure van toepassing zoals vermeld in paragraaf 2.

Als algemeen principe bepaalt paragraaf 1, derde lid, dat het gebouwenregister gegevens bevat over alle gebouwen en gebouweenheden die fysiek aanwezig of gepland zijn, zolang ze voldoen aan de specificaties die worden opgesteld volgens artikel 8. Het gaat dus niet enkel om het registreren van de vergunde of 'officiële' toestand.

Artikel 6

Dit artikel vormt de evenknie van artikel 5, voor wat betreft het adressenregister. Paragraaf 1 bepaalt daarbij de types van adresseerbare objecten waarvoor in het adressenregister adressen zullen worden opgenomen. Het gaat om gebouweenheden, percelen, standplaatsen, en ligplaatsen. In tegelstelling tot het CRAB-decreet worden kunstwerken als vermeld in artikel 5, 2°, van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand (GRB), niet meer gevat. Dit komt omdat deze kunstwerken in de realiteit nooit geadresseerd zijn geworden, waardoor hun inclusie hier overbodig zou zijn. Standplaatsen en ligplaatsen worden dan weer toegevoegd als mogelijke adresseerbare objecten.

Paragraaf 1, tweede lid, bevat een lijst van gegevens – anders dan de eigenlijke adressen – die ook in het adressenregister kunnen worden opgenomen. Het gaat daarbij enerzijds om gegevens die aan een bepaald adres gekoppeld kunnen worden (de status, levensloop, attributen, geografische positie, en unieke identicator van deze adressen), en anderzijds om autonome overzichten van de adrescomponenten gemeentenaam, postcode, en straatnaam. Ook van deze adrescomponenten kan dan de status, levensloop, attributen, en een unieke identicator worden geregistreerd. Onder attribuut wordt elk kenmerk verstaan dat gekoppeld kan worden aan een adres of een van de adrescomponenten, op voorwaarde dat het geen persoonsgebonden informatie uitmaakt. Het gaat dan bijvoorbeeld om het feit dat één straatnaam twee keer voorkomt in één gemeente (de zogenaamde homoniemtoevoeging), een onderverdeling van een gemeentenaam in deelgemeenten, aan welke kant van de straat een adres gelegen is, enz.

Net zoals bij artikel 5, voor wat betreft het gebouwenregister, voorziet ook hier paragraaf 2 de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om de lijst van adresseerbare objecten, en de overige gegevens, vermeld in het tweede lid, uit te breiden. Daarbij wordt dezelfde procedure gevolgd als voor wat betreft de uitbreidingen van het gebouwenregister.

Artikel 7

Als algemeen principe geldt dat in het gebouwen- en het adressenregister gegevens worden opgenomen op basis van de realiteit, en als weergave van een feitelijke situatie. Dit kan tot gevolg hebben dat ook niet-legitieme situaties in deze registers geregistreerd worden. Zo kan het zijn dat er binnen een gebouw een extra gebouweenheid (vb. een handelszaak) werd opgericht zonder dat daarvoor de nodige vergunningen zijn verkregen. Conform artikel 5 van dit ontwerp van decreet moet die situatie geregistreerd worden in het gebouwenregister als weergave van de realiteit. Deze registratie houdt echter op geen enkele manier een regularisatie in van de onwettige gebouweenheid, het gebouwenregister bevat immers geen enkele indicatie over de vergunningstoestand.

Om elke twijfel hieromtrent uit te sluiten, bepaalt artikel 7 van dit ontwerp van decreet expliciet dat het opnemen van gegevens in het gebouwen- of het adressenregister op geen enkele manier een beoordeling inhoudt van de rechtmatigheid van de onderliggende feitelijke toestand, en dat dit op geen enkele manier rechten voor de betrokkenen kan doen ontstaan.

Artikel 8

Zoals hierboven al aangehaald worden de gegevens in het gebouwen- en het adressenregister aangemaakt en bijgehouden overeenkomstig vooraf bepaalde specificaties. Het gaat dan bijvoorbeeld over de manier waarop een adres opgebouwd wordt, hoe adresgegevens aan het adressenregister bezorgd moeten worden, hoe bewerkingen kunnen worden uitgevoerd in de registers, enz.

Omdat deze specificaties een bij uitstek technische aangelegenheid vormen, wordt de vaststelling ervan gedelegeerd naar de Vlaamse Regering die deze, op voorstel van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, goedkeurt. Bovendien zou zonder deze delegatie elke wijziging van deze 'GRAR' specificaties aanleiding geven tot een decreetswijziging, wat een vlot inspelen op technologische evoluties (databankbeheer, data-uitwisseling enzovoort) onnodig zou bemoeilijken.

Artikel 9

Paragraaf 1 bevestigt het principe van decentraal beheer, en benadrukt de centrale rol voor initiatoren bij het actueel houden van het gebouwen- en het adressenregister. Decentraal beheer houdt in dat de gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister centraal worden beheerd en opgeslagen door de entiteit, maar dat de inhoudelijke bron van die gegevens bij de initiatoren ligt. De initiatoren valideren de gegevens waarover zij, krachtens dit decreet of een andere wettelijke of decretale bepaling, de exclusieve eindverantwoordelijkheid dragen, en delen die mee aan de entiteit, die instaat voor de verwerking en opname ervan in het gebouwen- en het adressenregister.

In dit kader spelen de initiatoren een essentiële rol in de aanmaak en de actualisering van het gebouwen- en het adressenregister. Zij waken erover dat de gegevens die bij hen bekend zijn volledig, correct en tijdig aan de entiteit worden meegedeeld, zodat de entiteit deze gegevens, overeenkomstig de vastgestelde specificaties, kan opnemen en bijhouden in het gebouwen- en het adressenregister.

In het kader van de gegevensdoorgifte van initiator naar de entiteit, kan het noodzakelijk zijn dat de entiteit over bijkomende informatie beschikt om de gegevens correct op te nemen in het gebouwen- of het adressenregister. Paragraaf 2 voorziet in dit verband dat de entiteit alle documenten en plannen betreffende geplande of fysiek aanwezige gebouwen of gebouweenheden kan opvragen bij het Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap (VEKA), of bij de gemeenten zelf. Op basis van deze paragraaf kan zij bijvoorbeeld een kopie opvragen van bouwplannen of vergunningsaanvragen. Indien deze documenten persoonsgegevens bevatten, bijvoorbeeld de naam van een instrumenterend ambtenaar of de architect, worden deze documenten door de entiteit niet langer bewaard dan noodzakelijk om de gegevens uit het gebouwen- of adressenregister correct te registreren. Deze persoonsgegevens worden hoe dan ook niet in het gebouwen- of het adressenregister geregistreerd.

Artikel 10

Krachtens dit artikel worden de gemeenten aangeduid als de belangrijkste initiators voor het voeren van het gebouwen- en het adressenregister, en worden hun rol en verantwoordelijkheden verder uitgewerkt.

Conform paragraaf 1 zijn de gemeenten als initiator verantwoordelijk voor de volgende gegevens, met betrekking tot adressen, gebouwen en gebouweenheden, op hun grondgebied:

- 1° de adressen, hun status, levensloop, attributen, en geografische positie;
- 2° de adrescomponent straatnaam, met inbegrip van de aanvullende gegevens, vermeld in artikel 6, §1, derde lid, 3°, van dit decreet;
- 3° de status, levensloop, attributen en geometrie van gebouwen die gebouweenheden bevatten, totdat het Grootchalig Referentie Bestand, vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentiebestand (GRB), de geometrie vastlegt;
- 4° de status, levensloop, attributen, functie, beschrijving van de locatie van een gebouweenheid in een gebouw, en de geometrie van gebouweenheden.

Dit sluit aan bij de exclusieve bevoegdheid die gemeenten hebben om binnen hun grondgebied adressen toe te kennen, en de rol die gemeenten opnemen bij het vergunnen van gebouwen en gebouweenheden binnen hun grondgebied en het toepassen van de stedenbouwkundige regels.

Voor wat betreft de status, levensloop, attributen, en geometrie van gebouwen zijn de gemeenten evenwel slechts initiator tot de geometrie is vastgelegd in het Grootchalig Referentiebestand. Eens dit het geval is worden de gegevens in het gebouwenregister actueel gehouden via het GRB, en conform de regels vastgelegd in het decreet van 16 april 2004 houdende het Grootchalig Referentie Bestand.

Mocht de nood hiertoe bestaan kan de Vlaamse Regering, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, bijkomende types van adrescomponenten voorstellen waarvoor de gemeenten als initiator optreden. Door deze delegatie hoeft de uitbreiding van gegevens waarvoor de gemeenten optreden als initiator, bijvoorbeeld gegevens m.b.t. nieuwe geografische objecten die volgens artikel 5, §2, van dit ontwerp van decreet aan het gebouwenregister worden toegevoegd, niet te leiden tot een decreetswijziging.

Paragraaf 2 van dit artikel zet de taken uiteen die een gemeente moet uitvoeren in het kader van haar rol als initiator. Het gaat om een permanente opdracht die bestaat uit:

- 1° adressen en andere gegevens toekennen waarvoor ze conform paragraaf 1, zijn aangewezen als initiator;
- 2° de feitelijke toestand vaststellen van de adressen en andere gegevens waarvoor ze conform paragraaf 1 zijn aangewezen als initiator;
- 3° de gegevens meedelen waarvoor ze conform paragraaf 1 zijn aangewezen als initiator, om die gegevens in het gebouwen- en het adressenregister, vermeld in artikel 3, op te nemen;
- 4° elke wijziging, correctie en aanvulling van de gegevens waarvoor ze conform paragraaf 1 zijn aangewezen als initiator, meedelen om het

- gebouwen- en het adressenregister, vermeld in artikel 3, bij te houden en de kwaliteit te verbeteren;
- 5° vragen of meldingen van de entiteit over de gegevens waarvoor ze conform paragraaf 1 zijn aangewezen als initiator, onderzoeken om de kwaliteit van het gebouwen- en het adressenregister, vermeld in artikel 3, te verbeteren.

Om bovenstaande taken te kunnen uitvoeren heeft de entiteit systemen ontwikkeld die gemeenten toelaten om de gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister decentraal te beheren. Deze systemen worden gratis ter beschikking gesteld van de gemeenten. Meer specifiek ontwikkelde de entiteit in het verleden een toepassing die bestaat uit een set van webservices die de gemeente in staat stelt om via het internet het gebouwen- en het adressenregister te bevragen en bij te houden en op die manier rechtstreeks de centrale registers te onderhouden. Deze webservices kunnen geïntegreerd worden in allerlei toepassingen. Naast de set van webservices ontwikkelde de entiteit een referentieapplicatie (Loket voor authentieke registratie, ook 'LARA' genoemd) die de webservices aanbiedt in een gebruiksvriendelijke interface.

Paragraaf 2, tweede lid legt de gemeente op om bij het toekennen van adressen en adrescomponenten de richtlijnen en aanbevelingen te volgen die afkomstig zijn van het BeStAdd Adrescomité dat werd opgericht bij het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan adressen en de koppeling van adresgegevens (het samenwerkingsakkoord "BeSt Add"). Met het oog op meer uniformiteit bij adressen in België werkte het Adrescomité een set van regels voor het vaststellen en toekennen van adressen. Dit ter ondersteuning van met elkaar communicerende gewestelijke adressenregistraties die worden aangemaakt en bijgehouden door de gemeenten. Door deze regels ook toe te passen binnen het adressenregister, geeft Vlaanderen uitvoering aan het BeSt Add samenwerkingsakkoord. Deze bepaling legt enkel het gebruik van deze regels op bij het vaststellen, toekennen en registreren van adressen in het adressenregister, en doet geen afbreuk aan de lokale autonomie van gemeenten om adressen toe te kennen.

De Vlaamse Regering kan, na advies van het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, nadere regels voorstellen over de wijze waarop, en termijn waarbinnen, de gemeente deze opdracht in relatie tot de entiteit zal uitvoeren. Het gaat dan bijvoorbeeld over het nader bepalen van brondocumenten, afspraken inzake het communicatieverkeer van adresgegevens tussen de gemeenten en de entiteit, terugkoppelingsmechanismes enzovoort.

Artikel 11

Voor de uitvoering van de opdracht die hen in dit ontwerp van decreet is toegekend, kunnen de entiteit en de gemeenten aan elkaar geen kosten aanrekenen of tegenover elkaar rechten op de verstrekte gegevens doen gelden. Dit principe wordt opgenomen om de aanmaak en de bijhouding van het gebouwen- en het adressenregister te faciliteren en zet de benadering voort die reeds onder het CRAB-decreet gold.

Artikel 12

Krachtens dit artikel is de entiteit gemachtigd om, in het kader van de aanmaak en bijhouding van het gebouwen- en het adressenregister, overeenkomsten te sluiten met initiators van andere gegevens over adressen, gebouwen en gebouweenheden dan deze waarvoor de gemeente bevoegd is. Het gaat dan over gegevens waarvoor niet de gemeente, maar een andere partij, de exclusieve eindverantwoordelijkheid heeft over de betrokken gegevens. Zo is het bijvoorbeeld de Algemene Directie Statistiek (Statbel), van de Federale Overheidsdienst Economie, die initiator is voor de NIS-gemeentecode (een attribuut van de adrescomponent gemeentenaam), en is Bpost de initiator voor de postcode (een attribuut van de adrescomponent gemeentenaam).

De overeenkomst, vermeld in dit artikel, kan daarbij betrekking hebben op alle aspecten van de samenwerking tussen de entiteit en de betrokken initiator, waaronder de periodiciteit van de gegevensverstrekking, de voorwaarden voor gegevensuitwisseling, minimale kwaliteitsvereisten, enz.

Artikel 13

De entiteit zal instaan voor het beheer van het gebouwen- en het adressenregister, en van de daarin opgenomen gegevens. In dit artikel worden de verschillende deelaspecten van deze opdracht nader omschreven. Tevens wordt bepaald dat de Vlaamse Regering nadere regels kan vaststellen omtrent de wijze waarop de entiteit deze opdracht uitoefent.

De verschillende deelaspecten van deze beheersopdracht kunnen als volgt nader worden toegelicht:

- het toekennen van unieke identificatoren voor adressen, gebouwen, gebouweenheden, en straatnamen;

Onder identicator moet worden verstaan een taalkundig onafhankelijke opeenvolging van karakters die toelaat om datgene waarmee ze wordt geassocieerd, op een unieke en permanente wijze te identificeren (zie de definitie van identicator in artikel 2, 13°, van het ontwerp van decreet).

Het gebruik van identificatoren laat toe om de betrokken gegevens, of objecten waarop de gegevens betrekking hebben, uniek te identificeren en zo gegevensuitwisseling te faciliteren, en verwarring en identificatieproblemen tegen te gaan (bijvoorbeeld bij verschillen in schrijfwijze van een straatnaam, of dezelfde straatnaam in verschillende gemeenten). Het gebruik van een unieke identicator laat ook toe om aan levensloopbeheer te doen, bijvoorbeeld wanneer een straatnaam (en bijhorende adressen) gewijzigd zou worden.

- de coördinatie van en de begeleiding bij de bijhouding van het gebouwen- en het adressenregister;

De entiteit speelt een belangrijke rol bij het ondersteunen van initiatoren, in het bijzonder gemeenten, bij het uitvoeren van hun opdracht. Naast het ter beschikking stellen van de nodige systemen voor decentraal beheer (zie

hierboven), zet de entiteit ook in op de nodige vorming en ondersteuning (bijvoorbeeld door het opzetten van een helpdesk, het voorzien van documentatie, en het organiseren van infosessies en opleidingen).

- de verwerking en de opname van gegevens in het gebouwen- en het adressenregister;

De entiteit zal als beheerder van het gebouwen- en het adressenregister instaan voor een correcte verwerking van de gegevens die door de initiatoren worden aangeleverd. Daarbij zal de entiteit minstens een technische validatie op de gegevens doorvoeren om na te gaan of de aangeleverde gegevens voldoen aan de 'GRAR' specificaties.

- de coördinatie van en de begeleiding bij het gebruik van het gebouwen- en het adressenregister;

De essentie van het gebouwen- en het adressenregister ligt in het (her)gebruik van de daarin opgenomen gegevens door andere instanties en derde partijen. De entiteit neemt als beheerder van het gebouwen- en het adressenregister een belangrijke rol op voor het maximaliseren van de bruikbaarheid van deze registers. Om deze opdracht uit te voeren zorgt de entiteit ervoor dat de gebruikers van deze registers in staat zijn om hun verwachtingen en ervaring met betrekking tot het gebouwen- en het adressenregister kenbaar te maken, om zo gemeenschappelijke meerwaarden te identificeren.

- de coördinatie van de kwaliteitscontrole met betrekking tot alle initiatieven die verband houden met het gebouwen- en het adressenregister;

Dit vormt een tweeledige opdracht. Enerzijds gaat het om de verantwoordelijkheid als beheerder om de kwaliteit van de in het gebouwen- en het adressenregister opgenomen gegevens te waarborgen, anderzijds betreft dit het openstellen van voorzieningen die de gebruikers, in het bijzonder de gemeenten, in staat stellen zelfstandig de kwaliteitscontrole van de eigen gegevens uit te oefenen. Wat betreft dit tweede aspect voorziet de entiteit in systemen die de gemeenten in staat stellen om het gebouwen- en het adressenregister elektronisch te raadplegen en te bewerken.

- de coördinatie en organisatie van de toegang van gebruikers tot het gebouwen- en het adressenregister.

De entiteit staat in voor de productontwikkeling en gegevensdistributie die de gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister op een vlotte manier tot bij de gebruikers moeten brengen.

Artikel 14

Artikel 14 tot en met 16 regelen de toegang tot het gebouwen- en het adressenregister, en het gebruik van de daarin opgenomen gegevens.

Artikel 14 bepaalt daarbij dat de gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister worden aangeboden voor online-raadpleging door het publiek via

het Vlaams geoportaal, vermeld in hoofdstuk VII, afdeling III, van het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen (hierna het 'GDI-decreet'). Dit vloeit voort uit het feit dat het gebouwen- en het adressenregister, als geografische gegevensbronnen, zijn toegevoegd aan GDI-Vlaanderen. Dit Vlaams geoportaal, ook wel geopunt genoemd, brengt maatschappelijk relevante geografische gegevens en diensten op een slimme en gebruiksvriendelijke manier tot bij gebruikers en is de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie. Het geoportaal maakt geografische informatie toegankelijk voor overheidsinstanties, burgers, organisaties en bedrijven en biedt een ruim aanbod aan data, diensten en toepassingen en richt zich naar een breed en divers publiek. Van burgers op zoek naar een geschikte bouwgrond tot de GIS-coördinator of het studiebureau die een milieu-studie wensen uit te voeren.

Artikel 15

Zoals hierboven vermeld, worden het gebouwen- en het adressenregister als gegevensbronnen toegevoegd aan GDI-Vlaanderen. Gelet daarop bepaalt artikel 15 dat de elektronische mededeling van gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister onderhevig is aan Hoofdstuk IV, Afdeling III, van het GDI-decreet. Deze afdeling van het GDI-decreet bepaalt de voorwaarden voor toegang door zowel deelnemers aan GDI-Vlaanderen, als instanties die geen deelnemer zijn.

Om een vlotte uitwisseling van geografische gegevensbronnen en diensten te bewerkstelligen, is het uitgangspunt daarbij dat er geen vergoedingen kunnen gevraagd worden aan deelnemers aan GDI-Vlaanderen voor het gebruik van gegevens en diensten – en dus ook van het gebouwen- en het adressenregister – met het oog op, ofwel de vervulling van taken van algemeen belang, ofwel de uitoefening van verantwoordelijkheden of functies of het verlenen van openbare diensten met betrekking tot het milieu. Voor de mededeling aan instanties die geen deelnemer zijn aan GDI-Vlaanderen en derde partijen kan, conform artikel 19, §2, van het GDI-decreet, een vergoeding gevraagd worden.

Artikel 16

Artikel 16 van het ontwerp van decreet bepaalt dat deelnemers van GDI-Vlaanderen verplicht zijn om het gebouwen- en adressenregister te raadplegen wanneer zij de daarin opgenomen gegevens nodig hebben bij het uitvoeren van hun taken van algemeen belang. Dit sluit aan bij het statuut van het gebouwen- en het adressenregister als authentieke (geografische) gegevensbron, en is noodzakelijk om maximaal hergebruik te stimuleren en om te vermijden dat overheden informatie nodeloos opnieuw opvragen. Dit ligt in lijn met het principe van eenmalige registratie en maximaal hergebruik.

Artikel 17

Artikel 17 is nieuw ten opzichte van het CRAB-decreet en voorziet in een systeem van handhaving wanneer gemeenten hun taken als initiator niet, of gebrekkig, uitvoeren. Dergelijk systeem is nodig als waarborg om te verzekeren dat de benodigde gegevens tijdig en volledig worden aangeleverd, en om structurele tekortkomingen in de gegevenskwaliteit te voorkomen. Dit handhavingskader

beoogt in hoofdzaak een preventieve werking, door de gemeenten maximaal aan te zetten tot het naleven van de verplichtingen die op hen rusten in hun hoedanigheid van initiator. Het gebouwen- en het adressenregister kunnen immers pas hun doelstellingen bereiken indien alle gegevens worden ingegeven op het tijdstip en de wijze die vermeld zijn in het decreet.

Als algemeen principe geldt daarbij dat er pas wordt overgegaan tot sanctionering nadat inspanningen rond sensibilisering, begeleiding en opleiding niet het noodzakelijke resultaat opleverden en de betrokken gemeente vervolgens in gebreke werd gesteld en de kans heeft gekregen om het vastgestelde gebrek te remediëren. Bovendien kan er slechts een administratieve geldboete worden opgelegd in geval dat de entiteit vaststelt dat er bij de betrokken gemeente meer dan vijf niet-geremedieerde inbreuken voorkomen. Op die manier worden enkel gevallen die de datakwaliteit van het gebouwen- en het adressenregister dreigen te ondergraven gevisieerd.

Het ontwerp van decreet voorziet in paragraaf 2 verder in een aantal bijkomende bepalingen die als doel hebben om de rechten van verdediging te vrijwaren:

- de betrokken gemeente wordt steeds schriftelijk, via een aangetekende zending of brief tegen ontvangstbewijs, in kennis gesteld van de beslissing tot het opleggen van de administratieve geldboete;
- de betrokken gemeente krijgt de mogelijkheid om zijn tegenargumenten ter kennis te geven aan de entiteit, waarna de entiteit haar beslissing kan herroepen of het bedrag kan aanpassen;
- ter wille van de rechtszekerheid voor de gemeente aan wie een geldboete wordt opgelegd, is het noodzakelijk een termijn te bepalen binnen de welke de betaling van een opgelegde administratieve geldboete kan gevorderd worden: de vordering tot voldoening van de administratieve geldboete verjaart na verloop van vijf jaar, vanaf de datum waarop ze definitief is ontstaan. Volgens artikel 2244 van het oud Burgerlijk Wetboek, waarnaar wordt verwezen, wordt die verjaringstermijn gestuit door een dagvaarding, een bevel tot betaling of een akte van beslag die aan de betrokkene wordt betekend.

Indien de gemeente weigert om de administratieve geldboete te betalen, dan wordt de geldboete via een dwangbevel ingevorderd. T.a.v. dit dwangbevel wordt deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing verklaard. Door de Vlaamse decreetgever is al in tal van decreten (bv. de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, het GIPOD-decreet van 4 april 2014) in een identieke regeling voorzien. Daarbij zijn natuurlijk niet alle bepalingen van dat deel van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing, maar wel enkel diegene die relevant zijn in het kader van een dwangbevel.

De Vlaamse Regering wijst aan wie een dwangbevel kan uitvaardigen en uitvoerbaar kan verklaren, wijst aan wie de inbreuken kan vaststellen, en kan ook de nadere regels bepalen voor het opleggen, invorderen en het betalen van de administratieve geldboete.

Artikel 18

Wanneer in het kader van de uitvoering van dit ontwerp van decreet persoonsgegevens verwerkt worden, is de gemeente respectievelijk de entiteit, ieder voor zover die verwerking onder de eigen verantwoordelijkheid plaatsvindt, verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming. Het gaat dan bijvoorbeeld over de verwerking van contactgegevens van contactpunten, of de gegevens van architecten of instrumenterende ambtenaren, vermeld op bouwplannen en vergunningen (zie hierboven).

Het gaat daarbij echter niet over de verwerking van gegevens in het gebouwen- en adressenregister zelf, aangezien de daarin opgenomen gegevens geen persoonsgegevens uitmaken (zie hieronder).

Artikel 19

Bij de opmaak van het oorspronkelijke CRAB-decreet werd ervan uitgegaan dat adresgegevens, zoals deze werden opgenomen in het CRAB, beschouwd moesten worden als persoonsgegevens. Reeds in 2011 maakte de VTC de bedenking dat zuivere adresgegevens, met inbegrip van de lokalisatiegegevens, op zich geen persoonsgegevens zijn uit hun aard (zie advies VTC nr. 2011/001 van 23 februari 2011). Het is slechts wanneer deze gegevens gekoppeld worden met fysieke personen, geïndividualiseerd of gegroepeerd, dat ze als persoonsgegeven beschouwd kunnen worden. Eenzelfde analyse geldt voor gegevens over gebouwen of gebouweenheden, zolang deze op zichzelf staan.

Bovenstaande redenering wordt in artikel 19 van dit ontwerp van decreet consequent doorgetrokken. Het artikel verduidelijkt dat de gegevens uit het gebouwen- en het adressenregister, op zichzelf beschouwd, geen persoonsgegevens uitmaken in de zin van artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming. Deze gegevens worden immers op geen enkele manier gekoppeld aan fysieke personen, geïndividualiseerd of gegroepeerd. De entiteit beschikt ook niet over de mogelijkheid om deze gegevens, op basis van andere aanvullende gegevens, aan natuurlijke personen te koppelen.

Dit neemt evenwel niet weg dat dergelijke gegevens, wanneer zij worden gecombineerd of gekoppeld met andere gegevens, alsnog kunnen leiden tot de identificatie van een natuurlijke persoon en aldus het karakter van persoonsgegevens kunnen aannemen. In dat geval is het aan de gebruiker, die de gegevens uit het gebouwen- of het adressenregister 'her-identificeert' om de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens na te leven.

Artikel 20

Dit artikel verduidelijkt de financieringsbron voor de financiering van de taken van de entiteit als vermeld in artikel 4 van onderhavig ontwerp van decreet. De entiteit krijgt hiervoor een jaarlijkse dotatie van het Vlaamse Gewest.

Artikel 21

Aangezien dit decreet het CRAB-decreet vervangt, wordt deze laatste opgeheven.

Artikel 22

Vooraleer dit ontwerp van decreet in werking kan treden, dient een uitvoeringsbesluit te worden vastgesteld waarin onder meer de 'GRAR'-specificaties en de nadere samenwerkingsmodaliteiten tussen de entiteit en de initiatoren worden uitgewerkt.

Om te waarborgen dat dit ontwerp van decreet niet in werking treedt vóór de uitwerking van de voormelde uitvoeringsmodaliteiten, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd de datum van inwerkingtreding van dit decreet te bepalen.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management,

Matthias DIEPENDAELE